

**RUSYA FEDERASYONU'NDA YAŞAYAN AZERİ TÜRKLERİ: AZERROS  
TEŞKİLATI VE ŞEHİRİYÂR MECLİSİ**

**Dr. Babek KURBANOV\***

**ÖZET**

Makalede Rusya Federasyonu'nda yaşayan Azerbaycan Türkleri'nin sosyal-ekonomik ve sosyal-kültürel durumları, aynı zamanda onların çeşitli problemlerini ifade eden 'Azerros' teşkilatı, onun önemli yan kuruluşu olan 'Şehriyâr Meclisi'nin faaliyeti ele alınmaktadır. Aynı zamanda bu teşkilatlarla işbirliği yapan bir çok Azerî ünlü işadamlarının, bilim ve sanat adamlarının Rusya Federasyonunda, Azerî halkının dili, dini, manevi kültürü, gelenek ve göreneklerini tebliğ etmek, geliştirmek yolunda gösterdikleri çabalar ve katkılar göz önüne getiriyor.

Şehriyâr Meclisi'nin aktif iştirakçıları olan bir çok şairin şiirleri Türk okuyucularına sunulmaktadır.

Türk soylu halklar arasında Azerbaycanlılar nüfus bakımından Türkiye Türklerinden sonra ikinci sırada gelirler. Yaklaşık olarak kırk milyonu aşan Azerbaycanlıların büyük bir kısmı İran Azerbaycanı'nda, sekiz milyon kadarı Kuzey Azerbaycan'da, on milyondan fazla bir kısmı ise kendi toprakları dışında çeşitli ülkelerde yaşamaktadırlar.<sup>1</sup> Hâlihazırda iki buçuk milyondan fazla Azerbaycanlı, Rusya Federasyonunda, bir milyondan fazlası ise Moskova'da yaşamaktadır. Çeşitli sosyal-kültürel, tarihî, ekonomik, aile ve günlük yaşamın, isteğe uygun iş yeri nedenleri ile burada yaşamaya mecbur olan bu insanların çoğunluğu eski Sovyetler Birliği'nin dağılmasından önce bu merkezlerde yaşamış, tahsil görmüş, branşlaşmış, bütün iş sahalarında, hatta en önemli sahalarında bile çalışabilmek imkânı kazanabilmişlerdir.

Kosmanavtika (Uzay Bilimi) sahasında ünlü bilim adamı Kerim Kerimov'un adı kozmik uçuşlarla ilgili ebedî olarak tarihe geçmiştir. Petrol sermayesinden söz edilirken ister istemez petrol alanında dünyaca ünlü bir mühendis olan Ferman

\* Atatürk Üniversitesi K. Karabekir Eğitim Fak. Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi.

<sup>1</sup> İrs (Müstegil Beynelxalg Jurnal), 2000, No:4, s.21.

Salmanov'un ismi aklımıza gelmektedir. Binlerce ton petrol sevk eden, Tümen Petrol Sermayesinin meydana getirilmesi ve gelişimi bu büyük şahsiyet tarafından gerçekleştirilmiştir. Buradaki geniş petrol yataklarının bulunması işini onun gerçekleştirdiği dünya uzmanları tarafından bilinmektedir.

Zamanımızın büyük ressamlarından biri olarak tanınan ve Sovyetler Birliği Ressamlar Birliği'nin başkanlığını da yürüten Tahir Salahov'un adı da geniş ün kazanmıştır.

Hâlihazırda büyük araziye sahip Rusya Federasyonu'nun bir çok bölgesinde çalışan onlarca Azerî Türkünün çeşitli faaliyet alanlarındaki başarıları dikkat çekmektedir. Rusya arazisinde elli beşten fazla sosyal birlikler kayda alınmıştır.<sup>2</sup> Hatırlatalım ki, Azerî Türklerinin entelektüel potansiyeli daha çok Rusya Federasyonunun başkenti Moskova'da toplanmıştır. Mesela yukarıda adlarını belirttiğimiz Kerimov ve Salahov ile birlikte burada Cengiz Hüseynov gibi ünlü yazarımızın, Afrant Daşdemirov gibi siyaset uzmanının, Asya Sultanova gibi ünlü kadın bestecimizin, adı XIX-XX. Asır Rus Felsefesi Ansiklopedisi'ne geçen Rafik Kurbanov gibi filozofumuzun, Esker Memedov gibi yetenekli ressamımızın<sup>3</sup>, Fuad Aleskerov gibi bilim adamımızın<sup>4</sup> verimli faaliyetlerini sayabiliriz.

Aslında bu insanlar gurbette, vatanlarından çok uzaklarda yaşayıp yaratsalar bile, hiçbir zaman Azerbaycan'dan uzak kalmamış, kendi başarılarını, bilgi ve tecrübelerini halkı ile paylaşmaya çalışmışlardır. Hariçte, özellikle de Rusya'da aralıksız olarak Azerbaycan'ın tarihini, kültürünü, sanatını, ilmini gereği gibi temsil ve tebliğ etmeye özen göstermiş ve göstermektedirler. Hatırlatalım ki, bu karşılıklı zenginleşme ve tesir ananelerinin kökü Fethali Han'a, ünlü Azerbaycan filozofu Mirza Fethali Akhundov'a, ünlü şarkşinas-alim Mirza Kazımbey'e, sevimli bestekârimız Üzeyir Hacıbeyov'a kadar uzanmaktadır. Kendi halkına hizmet etmek, onun manevî, sosyal-kültürel değerlerini yüze çıkarmak, onlara sahip olmak gibi niteliklerle birlikte, bu medenî millî değerleri bütün dünyaya yayabilmek, diğer ulusların da malı edebilmek gibi bir istek bugün de gurbette yaşayan ve demokrasi prensiplerini yüce tutan bilim ve sanat adamlarımıza, siyasetçi ve iş adamlarımıza özellikle hastır. Kısa bir süre şahsen Moskova'da olduğum zaman (10-17 Şubat 2002) bir daha bu eğilimin şahidi oldum. Buradaki insanlarımızın işbirliği, fikir birliği, gurbette bile Azerî Türklerinin diasporasını oluşturmak, geliştirmek azmi insanı hayran bırakıyor. Her şeyden önce onların Rusya'da yaşayan Azerîleri bir araya getirmek, onların millî, manevî isteklerini karşılamak, vatanları Azerbaycan'da meydana gelen sosyal, siyasî ve kültürel hadiselerden haberdar etmek, aynı zamanda Rusya'da yaşayan Azerîlerin haklarını savunabilmek amacından ileri gelen belli bir teşkilatlanma istekleri ve ona sadık kalma gayretleri dikkat çekmektedir. Sırf bu

<sup>2</sup> Azerros, No:1, Sentyabr 2000, s.2.

<sup>3</sup> Bk.:Nastoyaşeye, Dekabr 2001, s.19.

<sup>4</sup> Bk.: Azerros, No:2, Fevral 2002, s.13.

istekler neticesinde 1 Ekim 1999 tarihinden itibaren Rusya Azerbaycanlılarının federal millî-medenî muhtariyeti olan 'Azerros' teşkilatı kendi faaliyetine başlamış oldu. Rusya Federasyonu Adliye Bakanlığı tarafından kayda alınıp, tasdik edilen 'Azerros', Rusya'da yaşayan Azerbaycanlıların en büyük teşkilatıdır. Bu teşkilatın meydana gelmesinde büyük hizmetleri olan, iş adamı, ekonomi uzmanı, Doktor Söyün Gasimov'un olağanüstü rolünü ve çabasını belirtmek yerinde olur.

Sosyal-kültürel ve politik hayatta aktif rol alan ve Rusya'nın çeşitli bölgelerinden, Tver, Yaroslavl gibi bölgelerde tanınmış iş adamları Ağadadaş Kerimov'un, Serdar Abdullayev'in ve Siyavuş İbrahimov'un aynı zamanda Moskova'da yaşayan tanınmış ilim ve medeniyet temsilcileri Cengiz Hüseyinov, Ebdül Hüseyinov, Asya Sultanova, Rüstem İbrahimbeyov, Azer Seferov ve başkalarının da büyük rolü vardır. Hâlihazırda hakkında söz ettiğimiz millî-medenî teşkilatın (Azerros) şura başkanlığını büyük bir başarıyla Söyün Gasimov yürütmektedir.<sup>5</sup>

'Azerros'un bu kısa süre içerisindeki çalışmalarına bakılırsa, onun ne kadar kapsamlı, ne kadar çok yönlü ve verimli çalışmalar yaptığını görürüz. Her şeyden önce Rusya'da yaşayan Azerbaycanlılarla, aynı zamanda bütün dünyada yaşayan Azerbaycanlılarla (özellikle de Ukrayna'da, Moskova'da, Beyaz Rusya'da, Estonya'da, Kazakistan'da, Danimarka'da, Fransa'da, Almanya'da, Kanada'da, ABD'de faaliyet gösteren cemiyetlerle)<sup>6</sup> ilişkileri güçlendirmek, Rusya'da yaşayan Tatar, Gürcü, Kore, Ukrayna, Tacik gibi millet ve ülkelerle olan ilişkileri daha da artırmak, ilgili birçok sosyal kurumları ile işbirliğini genişlendirmek, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonunun sosyal-siyasî ve kültürel hayatını yansıtan 'Azerros' gazetesinin faaliyetini genişletmek, esas amacını oluşturmaktadır. Şunu da ilave edelim ki, 'Azadlık' radyosunun Rusya Bölümü'nün yaptığı analitik yuvarlak masa programında Moskova'nın etnik gazeteleri içerisinde en önemli yeri almıştır. Bu teşkilat ayrıca 'Azermedia' adlı bir yayın evi kurmuş ve bu yayınevi sayesinde tanınmış bilim ve sanat adamlarının eserlerini yayımlamak, aynı zamanda Rusya satranç şampiyonu Elmira Mirzeyeva gibi sporcularımıza sponsorluk etmek, Rusya Federasyonunun Kültür Bakanlığı, yayın ve basın araçları ile ilişkilerini güçlendirmek gibi çalışmalar da 'Azerros'un sosyal ve ekonomik faaliyetleri arasındadır

Bu teşkilatın bünyesinde faaliyet gösteren bir çok cemiyet ve birlikler de var olmaktadır. Bunlardan 'Ocak' ve 'Bakılı' cemiyetleri teşkilatın önemli öğeleridir. Bu bakımdan 'Azerros' teşkilatı bünyesinde kurulmuş olan 'Şehriyâr' edebî meclisinin özel bir yeri vardır. Şehriyâr Meclisi kurulması, 31 Temmuz 2000 günü Rusya Azerbaycanlılarının temsilcilerinin Moskova'da yaptıkları toplantıda

<sup>5</sup> E. Gasimov, "Azerros Özfealiyyet Değil", Azerros (Rusya Azerbaycanlılarının federal millî-medenî muhtariyetinin gazetesi), No:10, Oktyabr 2001, Moskova, s.7-8.

<sup>6</sup> A.g.e., s.8.

kararlaştırılmıştır.<sup>7</sup> Meclisin başkanlığına Prof. Dr. Rafik Kurbanov<sup>8</sup> seçilmiştir. Hâlihazırda tanınmış iş, sanat ve ilim adamları bu sırada E. Tabibi, E. Abışov, M. Eliyev, T. Elekberov, C. Hudaverdiyev, P. Babayev ile birlikte meclisi aktif şekilde yönetip yürütmektedir. Azerbaycan Cumhuriyeti'nin sosyal-siyasî ve ekonomik hayatı ile paralel olarak çalışmalar sürdürülmekte, Azerbaycan halkının tarihî, dinî, dili, sosyal-medenî mirası ve manevî-estetik değerlerinin öğrenilmesi ve diğer kültürlerle mensup milletlere sunulması gibi ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünün ihlâline karşı çeşitli platformlarda mücadele etmektedirler. Bu konularda meclisin aralıksız olarak gerçekleştirdiği toplantılar, konferanslar oldukça büyük ilgi görmektedir. Şehriyâr başta olmak üzere birçok edebî ve tarihî şahsiyetin doğum veya ölüm günlerinin anılması, özel gün olarak ilân edilmesi cemiyetin yaptığı faaliyetlerden birisidir.<sup>9</sup>

'Şehriyâr' meclisinin her bir toplantısında aynı zamanda burada gerçekleştirilen çeşitli konulara ait konferansların, görüşlerin sonunda iştirakçıların şiir okumaları, yaptıkları çok çeşitli edebî-bedîî faaliyetleri hakkında hesap vermeleri, okunan eserlerin profesyonel bir şekilde müzakere edilmesi güzel bir anane hâline getirilmiştir. Meselâ, ben Moskova'da olduğum hafta (16 Şubat 2002), ünlü Türk şairi Nazım Hikmet'in 100. doğum günü münasebetiyle muhteşem bir program tertiplendi, Nazım Hikmet sanatına derin ilgi gösterildi. Onun karmaşık hayat ve yaratıcılık yolu, siyasî görüşleri, halkına, vatanına olan sonsuz sevgisi, aynı zamanda yanlışlıkları ve yükselişi üzerine büyük bir coşku, sevgi ve profesyonellelikle konuşmalar yapıldı.<sup>10</sup>

Meclisin toplantılarında seslenen eserlerin, özellikle de çoğunluk teşkil eden şiirlerin yüksek sanatsallığı, idea-konusu ve imgeselliği ile ayrılır. Bu meclis toplantılarında ise sık sık Nesib Nesiboğlu'nun, Mehman Miskimli'nin, Namik Ceferov'un, Rafik Gurbanov'un, Eliş Gerib'in ve başkalarının şiirleri büyük ilgi görmektedir. Bu eserlerin çoğunluğu çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. Onlar sık sık uzmanların ve sanat adamlarının, aynı zamanda eleştirmenlerin bile ilgisini çekiyor. Meselâ, 'Şehriyâr' meclisinin ve 'Azerros' gazetesinin işlevi ile aralıksız ilgilenen halk şairimiz Bahtiyar Vahabzâde ise yazılarının birinde bu ilgiyi

---

<sup>7</sup> Azerros, No:1, Sentyabr (Eylül), Moskova 2000.

<sup>8</sup> Uzun süre Moskova'da çalışan, eski Sovyetler Birliği, şimdiki Rusya Federasyonu İlimler Akademisi'nin Felsefe Enstitüsünün Tabiatşinaslığın Felsefi Meseleleri Bölümü üyesi. Birçok konuda araştırma yapmak için vermek üzere, ABD, Mısır, Ukrayna, Türkiye, İran gibi ülkelerde bulunmuş ve konferanslar vermiştir. Bu ünlü bilim adamı aynı zamanda millî konularda bir çok makaleler yazmıştır. (Rafik Kurbanov, Natsii Razniye, Problemi u Vseh Obşıye, Azerros, No:2, Oktyabr 2000, s.2-3.)

<sup>9</sup> Azerros, No:1, Sentyabr (Eylül) 2000, s.7.

<sup>10</sup> Gecenin sunucusu ünlü Rus şairesi Rimma Kazakova idi. Gecede aynı zamanda tanınmış şair ve yazarlardan Vitali Korotîç, Dmitri Sukaryov, Yuri Borisoviç Nurşteyn, Y. Juhanitskiy, Alla Akhundova gibi ünlü isimler katılmıştır.

ifade ederek çağdaş dönemde Azerbaycan kültürünün, edebiyat ve sanatının bütün dünyada, bu arada Rusya'da yayılmasının, Rusya'nın bizi iyi tanmasının büyük önem taşımaya değer olmakla birlikte 'Şehriyâr' meclisinin iştirakçıları olan şahısların şiirlerinin duygusal ve etkili olduğunu da vurgulamıştır. Şair, özellikle itiraf ediyor ki; "Vatan hasretini ifade eden Mehman Miskinli, Rafik Osmanoglu, Namik Tapdıgoğlu'nun şiirleri ise beni kövreltti. Samimi hislerine teşekkürler."<sup>11</sup>

'Azerros' ve 'Şehriyâr' meclisinin Azerbaycan'da ve genellikle Rusya Federasyonunda yaşayan Azerî Türkleri ile genişleyen ilişkileri de dikkat çekmektedir. Buna en güzel örnek olarak sekiz yıldan fazla kardeş Dağıstan'da – Derbend şehrinde- 'Gülüstan' Edebiyatçılar Birliği ile olan yaratıcılık temaslarını göstermek mümkündür. Bu birlik hakkında, onun meydana gelmesi ve faaliyeti üzerine ilgi çekici bilgileri Eliş Evez'in 'Azerros' gazetesindeki yazısından anlayabiliriz. Yazıda bir daha bildiriliyor ki; "Bu birliği yaratan ve hazırda ona rehberlik eden halkımızın yetenekli şair ve gazeteci oğlu Tahir Saleh'dir. Birliğin 'Gülüstan' adlanması tesadüfi değildir. Hâlâ 1835 yılında Guba'da büyük Azerbaycan alimi ve şairi Abbas Ağa Bakıhanov Gudsî 'Gülüstan' edebi meclisini teşkil etmiştir. O dönemde Derbend'de yaşayan tanınmış şairler bu meclisin faal üyeleri idiler. Şimdiki 'Gülüstan' ise hemin meclisin mirasçısıdır."<sup>12</sup>

Yukarıda söylenenler bir daha 'Şehriyâr' meclisinin ufuk dairesinin genişliğini ortaya koymaktadır. 'Azerros' halkımızın şiir, sanat ve kültür mirasını dili ve dinî değerlerini, manevî-ahlakî özelliklerini korumak, onları tebliğ ve yaymak isteğini de kanıtlamaktadır. Meclis üyeleri aynı zamanda uluslar, kavimler arasında dostluk, kardeşlik, hoşgörü, hümanizm ideallerinin tantanasının ifade olunmasını göz önünde tutmaktadırlar. Meclisin aktif üyelerinin şiirlerinde, makale ve yazılarında sık sık bu eğilimi görmek mümkündür. Aynı zamanda vatan hasreti, vatan sevgisi kendi diline ve dinine, halkın geçmiş tarihine ve bugününe olan sönmez muhabbet hisleri, bu kişilerin eserlerine has özelliklerdendir. Bu eserlerin halk diline, şiir sanatının sanatsal-estetik prensiplerine, çeşitli poetik form (biçim) ve konu özelliklerine sadık kalmalarını görmek mümkündür. Meselâ, bu eserlerde koşma, geraylı, gazel, bayatı (mani) gibi Azerbaycan şiir kültürüne özgü olan bediî hadiselerin üretkenlikle istifade olunmasının şahidi oluyoruz. Aşağıda az da olsa 'Şehriyâr' meclisinin aktif üyelerinden bazılarının şiirlerinden örnekler vermek imkânına sahip olduğum için kendimi mutlu hissediyorum. Bu şiirlerin Türk okuyucusunun da ilgisini çekeceğine inanıyorum.

<sup>11</sup> Azerros, No:10 (14), Oktyabr 2001, s.9.

<sup>12</sup> Azerros, No:10 (14), Oktyabr 2001, s.10.

**NESİB NESİBOĞLU:<sup>13</sup>**

**GURBANAM**

Sene yürek, gönül açan demişem  
Dil açandan sene can-can demişem  
Harda (nerede) olsan Azerbaycan demişem  
O, mukaddes toprağına gurbanam

Yağı düşman genden baksın har olsun  
Goy füsunkâr güzelliğın var olsun  
Tarlaların baştan başa var olsun  
Çiçeğine, yaprağına gurbanam

Evezin yok, bunu vallah bilirem  
Seni ümit, seni penah bilirem  
Seni parlak, aydın sabah bilirem  
Hoş sedana, sorağına guranam

Adın, sanın yücelikten inmesin  
Sazın, tarın gem üstünde dinmesin  
Şölelensin, hiçbir zaman sönmesin  
Nur çileyen çırağına gurbanam

---

<sup>13</sup> Moskova'da yaşayan şairlerimizdendir. Moskova'da Maksim Gorki adına Edebiyat Üniversitesi'ni bitirmiştir. Şiirleri ve makaleleri Rusya'da, Azerbaycan'da ve bir çok yabancı ülkede yayımlanmıştır. Rusya Yazarlar Birliği'nin ve 'Azerros' teşkilatının yönetim kurulu üyesidir. (Azerros, No:16 (18), Fevral (Şubat) 2002, s.10.)

Dayanırsan mert diyarlar sefinde  
Gül-çiçeğin yuyulsun öz şehinde  
Başın üste, azatlığın mehinde  
Dalgalanan bayrağına gurbanam

Moskova 2001

## ELİŞ GARİB:

### Gazel

*-Şehriyâr meclisinin yöneticisi Rafik Gurbanov'a-*

Refigim, ey reisi-meclisi-arifanım benim  
Hakka gaildir marifetim edeb-erkanım benim

Taşyürek zamanenin fe'linden sonsuzdur zilletim  
İle ondan nişanedir bu geddi-kâmanım benim

Divane gönlüm aram tapmaz gem umman içre  
Cismimi kahr etmededir derya-yi tufanım benim

Muhabbet hilas etmeli beşeri söylemiş agil  
Vatan aşkıymış dünyada tabibim, dermanım benim

Devran-i kecreftarda yoktur bir anlayan derdimi  
Tekce sene penah getirmiş kalb-i viranım benim

Ehl-i gurbetem, teşne-yi vatanam susuz sahrada  
Bilmirem ne yön tutmuş gafile-yi sarvanım benim

Elişem, düşerğem gaib, gözüm yorgun, yüküm ağır  
Bu yolda kömeyim olsun Allah'ım Kur'anım benim<sup>14</sup>

Moskova, 11.09.2001

**RAFİK GURBANOV:**<sup>15</sup>

### **Yürek Yanılmıyor**<sup>16</sup>

Havaya bakıram güldür, çiçektir  
Yürekse inliyor, 'yad' toprağıdır  
Ağ beniz kadınlar nice göğçektir  
Yürekse inliyor, 'yad' toprağıdır

Yine 'gel! gel!' diyor ana tabiat  
O ne hadd biliyor ne de ki serhed  
Gönlümü çağlayır gine muhabbet  
Yürekse inliyor, 'yad' toprağıdır

Niye yad olsun ki bana bu yerler  
Yarpızlı çimenler, yemlikli çöller  
Vesli, palıtlı, geniş meşeler  
Yürekse inliyor, 'yad' toprağıdır

---

<sup>14</sup> Azerros, No:2, Oktyabr (Ekim) 2000, s.5.

<sup>15</sup> Bk.:Azerros, No:2, Ovtıabr (Ekim) 2000, s.5.

<sup>16</sup> Azerros, No:1, Sentyabr (Eylül) 2000, s.5.

Refigim, nedendir kaynamır kanım  
Burda sesi gelmir sazın, kemanın  
Harda ruhu yoksa Azerbaycan'ın  
Yürek yanılmıyor, 'yad' toprağıdır

## MEHMAN MİSKİNLİ:

### Bayatılar (Maniler)

Ben aşik geyrete bak  
Namusa, geyrete bak!  
Halkı, diz üstte koyan  
Nâmerde 'geyrete' bak!

Ben aziz, vatana gel  
Dolan gez vatana gel!  
Giden gidib ay oğul  
Aktar tap itene<sup>17</sup> gel!

Azizim Garabağ'a  
Gün düşüp Garabağ'a  
Esir bağlar gül açıp  
Yağaydı kar o bağa!

---

<sup>17</sup> İt- : Yitmek.

Aziziyem ter-tere  
Sular akar Terter'e<sup>18</sup>  
Başım koy sinem üste  
Koy karışsın ter tere

### AY DÜNYA

Sazı derdsiz çalammiram  
Derdim çokdu ganammıram  
Odduyurlar yanammıram  
Derdde pünhan yan, ay dünya

Çok inleme, ganan hanı  
Yürek söztün anan hanı  
Pulsuz seni sayan hanı  
Hakkı gel, hakk san ay dünya

Mehman idin dosta, yâra  
Hanı kıymet ay biçâra  
Sene vurdu yaman yara  
Haman dünya, haman dünya<sup>19</sup>

---

<sup>18</sup> Azerbaycan'ın nehirlerinden birisi.

<sup>19</sup> Azerros, No:7 (11), İyul (Haziran) 2001, s.9.

**NAMİK CEFEROV:**

## **YÜREĞİM**

Yine nedir hayallere dalmısan  
Tora düşüp deryada mı batmısan  
Yoksa beni sen şöhrete satmısan  
Yalvarıram azca da döz yüreğim

İlk aşkıyı yitirmisen dözmüsen  
Sinemde gem bitirmisen dözmüsen  
Bana dözüm getirmisen dözmüsen  
Yalvarıram azca da döz yüreğim

Saadatı kapı kapı dilendin  
Şişe gibi parçalandın, çilendin  
Sen ki benim dertlerimi bilendin  
Yalvarıram azca da döz yüreğim<sup>20</sup>

---

<sup>20</sup> Azerros, No:7 (11), İyul (Haziran) 2001, s.9.

## ABSTRACT

This article is about socio-economical and socio-cultural situation of Azerbaijan Turks living in Russian Federation with a focus of interest in the activities of 'Şehriyâr Meclisi', an important part of 'Azerrios İnstitution', which is a foundation for the solution of their problems. The contribution of the businessmen, scientists and men of art working with this institution for the improvement of the language, religion, spiritual culture, fashion and tradition of the citizens of Russian Federation is also taken into consideration.

Besides, poems of numerous poets who are active participants of 'Şehriyâr Meclisi' are presented.